

Anmeldelser

»Meteor« Forschungsergebnisse. Reihe A. Nos. 12 og 13.

Allgemeines Physik und Chemie des Meeres. Herausg.: Deutsche Forschungsgemeinschaft. Gebrüder Borntraeger, Berlin, Stuttgart 1973. Red.: G. Dietrich, G. Siedler, W. Hansen & J. Joseph. 21×29,5 cm. 12: 67 s., ill. DM 78.00. 13: 57 s., ill. DM 59.00.

Idet der henvises til professor Niels Nielsens store anmeldelse af hele »Meteor« serien i *Geografisk Tidsskrift*, bd. 71, skal her kort nævnes, at bd. 12 indeholder resultaterne af den norske havekspedition 1969, og at emnet for hovedafhandlingen i bd. 13 er de kolde vandmassers udvikling ud for Nordvest Afrika, mens en mindre artikel omhandler kemiske forhold i havområdet mellem Færøerne og Island.

Ruth Helkiær Jensen

E. Seibold: Der Meeresboden.

Ergebnisse und Probleme der Meeresgeologie. Springer-Verlag, Berlin, Heidelberg, New York 1974. 183 s., 86 ill. 16,5×24 cm. DM 29.80.

I 1920 udkom K. Andrée: *Geologie des Meeresboden*. Det var et stort anlagt værk, og kun andet bind indeholdende *Bodenbeschaffenheit und Nutzbare Materialien am Meeresboden* nåede at udkomme, men denne 689 sider digre bog er stadig et standardværk, der kan læses med udbytte.

Imidlertid er der jo i de forløbne 55 år fremkommet nye undersøgelsesmetoder, der har fremskaffet et stort nyt observationsmateriale og nye synspunkter ved fortolkningen gør sig gældende i dag.

Det må derfor hilses med tilfredshed, at professor Eugen Seibold i Kiel både i sit 220 sider store afsnit om havets geologi i første bind af nyudgaven af Brinkmanns *Lehrbuch der Allgemeinen Geologie* og i nærværende lille bog om hav-

bunden har kompletteret og nybearbejdet, hvad man i dag ved og forestiller sig om de geologiske processer i havet. Seibold giver en klar og tydelig fremstilling af de forskellige nyere teorier, forbundet med en sund skepsis overfor visse forestillinger om fx Kuenens slamstrømme og den moderne pladetektonik, og hans påvisning af, at mange spørgsmål endnu stadig er uløste.

Kaj Hansen

Gerhard Dohr: Applied Geophysics.

Introduction to Geophysical Prospecting. (Geology of Petroleum, Vol. 1). Ferdinand Enke Verlag, Stuttgart 1974. 272 s., 125 fig. 12×19 cm. DM 16.80.

I forordet skriver forfatteren, at bogen skal give et første overblik over den anvendte geofysiks problemer og deres behandling. Derfor beskrives særlig de metoder, der er af vigtighed for den praktiske efterforskning af olie, og tillige beskrives og fortolkes den moderne anvendelse af computer metoderne.

De emner der behandles er databehandlingen af forskellige seismiske, gravimetrisk, magnetiske og geoelektriske metoder, der anvendes ved prospektering, alle belyst ved forskellige eksempler. Det er en udmærket og velskrevet lille bog i lommebogsformat.

Kaj Hansen

R. Brinkmann (Herausg.): Lehrbuch der Allgemeinen Geologie. Bd. 1.

Festland, Meer.

2. Neubearb. Aufl. von R. Brinkmann, H. Louis, M. Schwarzbach, E. Seibold. Ferdinand Enke Verlag, Stuttgart 1974. 532 s., 292 fig., 37 tabeller. 16×24,5 cm. DM 90.00.

Udviklingen i forskningen også indenfor den almindelige geologiske eksogene processer går i vore dage så hurtigt, at lærebøger må væsentligt omarbejdes efter blot ti års forløb.

På de første 290 sider gennemgår de tre første forfattere processerne på landjorden. Det vil sige forvitningsprocesserne, det rindende vands og det nedsvivende vands samt gletschernes virksomhed. Det er en meget dybtgående fremstilling med mange interessante enkeltheder. Langt den betydeligste del af bogen er Seibolds 200 sider om havets geologi, ikke blot

fordi de er det fyldigste afsnit, men også fordi han hele tiden efter at have omtalt processerne i nutiden drager sammenligning med deres anvendelse på fossile sedimentserier. Alt ialt er denne nye udgave af Brinkmanns almindelige geologi en både interessant og meget oplysende bog.

Kaj Hansen

Gösta H. Liljequist: Allgemeine Meteorologie.

Verlag Friedr. Vieweg & Sohn, Braunschweig 1974. 368 s., 336 fig., 24 tabeller m. m. 21×28 cm. DM 96.-.

Allgemeine Meteorologie er en bearbejdet moderniseret og oversat udgave af G. H. Liljequist: *Meteorologi* (anm. i *Geogr. Tidssk.* 1962), opbygningsmæssigt er der kun ringe forskel på de 2 udgaver.

I løbet af bogens første 8 afsnit bliver atmosfærens opbygning og de vigtigste meteorologiske elementer gennemgået. Afsnittene 9-13 danner rammerne for en dybtgående behandling af processerne i forbindelse med kondensation, sky- og nedbørsdannelse. De 2 efterfølgende indeholder en udmærket gennemgang af de ofte oversete emner: atmosfærens elektricitet og optik. Derefter følger 7 afsnit med emneområde inden for den atmosfæriske cirkulation, luftmasser og fronter, cykloner og anticykloner. Denne del afsluttes meget passende med eksempler på typiske vejr-situationer. På grundlag af egentlige vejrkort og 500mb-kort foretages analyse af en række udvalgte vejr-situationer, eksempelvis forhold hvorunder der hersker föhn-vinde i Alperne. I afsnittet, der er skrevet til den tyske udgave af K. Cihak, gives en meget overskuelig fremstilling af emnet. I de sidste 4 afsnit findes en gennemgang af forholdene ved troposfærens grænser, det jordnære lag og overgangen til stratosfæren, samt en omtale af klimatologiske arbejds-metoder og problemer.

Et af de få steder, hvor den nye udgave ikke står mål med den oprindelige, fremgår ved læsning af sidstnævnte afsnit. Til den svenske udgave var tilføjet en række farveplancher visende middelværdier for forskellige elementer, som lufttryk og -temp. samt kort over Köppens klimainddeling i Trewarths modifikation. Disse plancher er her i nogen grad forsøgt erstattet med sort-hvide kort indføjet i teksten, mens resten af kortene er udgået, blandt disse savnes især klima-